

nedorastlega ženskega »mentaliteta« bo najbrž kljub temu všeč. Za take uspehe pa Bégoviću ne morem čestitati.

Dr. I. Pregelj.

Süha roba. Uredil Franc Milčinski. Risbe Henrika Smrekarja. Založba Umetniške propagande. Ljubljana, 1920. 4°. Str. 31. — Ribniške zgodbe so del našega tradicionalnega slovstva in znamenit izraz naše narodne duše; Milčinski pa je gotovo poklican, da nam poda humoristični ljudski tip našega Ribničana in njegove duhovito neumne domisleke v literarni obliki. Saj je baš naša humoristična literatura zelo revna. Umetniška propaganda nam nudi v tej zbirki osemnajst znanih »ribniških« zgodb, ki bi se vršile deloma lahko tudi v Abderi ali v Schildi, ki jih povečini doživlja in deloma tudi pripoveduje lončar Matevž. Štirinajst risb Henrika Smrekarja nam poočituje znamenite dogodke iz dežele sühe robe. Kaj je pravzaprav namen te knjige, ne morem povedati. Ali so risbe glavna reč ali besedilo? Risbe niso vedno prav srečne, n. pr. konj — slika ima nekaj, kar ni ne osel ne konj — ki oblanice je in hloodce od sebe daje; pa tudi sicer ne dosežajo risb v Martinu Krpanu. Ribniške povesti niso zbrane vse in ne najboljše. Že uvodna pesem »Vre, vre, vre...« mi je znana v lepši in značilnejši varianti, nego je tu. Povest o navihanih vrabcih, ki se jih Matevž boji, češ »bi mi kateru znal šu strajhu zežgat« (str. 13), je brez dovtipa. Tudi zgodba »izza davnih dni« bi brez škode lahko izostala. Druge so pa vse izborne in duhovite, pa jih zna Milčinski tudi pripovedovati v pravi pristni ribniški dikciji: kratki vzporedni glavni stavki, zvezani s prirednim »pa«, kar nas spominja na Homerov epski ton: Na veliki petek je bilu, mraz pa tak, da je vse škripalu. Čisto pravilno je tudi, da Ribničan Matevž govori v svoji ribniščini, le žal, da ne dosledno in pogosto tudi popolnoma napačno. Ne vem, je li Milčinski zagrešil to nevedoma ali namenoma. Matevž izgovarja skoro dosledno tvornopretekle deležnike z -l, kar je napačno: Jaku dober konjiček je bil (prav: biu), rad sem ga imel (prav: imu), str. 8. Ribničan ne govori nedoločnika na

-i: zameriti, str. 7, nenaglašen a v sestavih se izgovarja kot e, torej zemiér't; u se izgovarja pravilno kot ü, a ne vsak; ne: gluh (str. 7), ampak: gliuh, toda ne: neümen (9), ampak: nauimen; toda: hudí, ne hüdi (22); ne: uküp (17), ampak: ukëp, Ne govori se: doma (9), ampak: damá, pravilno str. 13: damú; ne klobiuk (27), ampak: klabiuk. Ne: spüštim, ampak: spēštím, toda: spüstu; ne: ne goro (27), ampak: ne gúro, toda: pod goruó, tako tudi: ruoba. — Oblika — četvorka — menda zaradi risb, ni priročna; cena 50 kron je v kljub draginji za to robo nekoliko previsoka. — Naša sodba: Risbe bi se lahko opustile, saj knjiga ni za otroke, ker duhovitosti ne razumejo, odrasli pa slik ne potrebujejo. Zato pa naj bi se »ribniške« zbrale in v pravilnem ljudskem tonu priredile v lepo zabavno knjižico, ki bi kot izraz narodne kulture imela tudi leposlovno in znanstveno vrednost.

Dr. I. Samsa.

Engelbert Gangl: **Zbrani spisi za mladino.** Drugi zvezek. Pripovedne pesmi. Drugi natisk. V Ljubljani, 1920. Last in založba »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta«. Natisnila »Učiteljska tiskarna«. — Za knjigo govori okolnost, da je izšla že v drugem natisku in da imamo zelo malo pesniških zbirk; posebno primerno opremljenih zbirk nam manjka. Kljub temu pa mislim, da ima Gangl več sreče v mladinski prozi kot v mladinskih verzih. Ne trdim, da je proza lažja. Toda pesem zahteva dobro izbranega motiva, ki je že v svojem bistvu privlačen in zanimiv in ne potrebuje pesnikovega opisovanja, da ga priporoči. Treba je vestnejše formalne obdelave, take obdelave, da silí pesem sama v spomin in odpira otroku najlažjo pot do razumevanja. Najboljše merilo za otroške pesmi je otrok sam, če mu jih bereš. Pesmi, ki se jih otroci hipoma naučijo in brez priganjanja in jih žvrgolijo doma in na cesti, so dobre pesmi. To je začetek in konec teorije o otroški pesmi. Edino merilo more biti pesniku še njegova lastna mladost, v katero se zaživi in pomisli, kaj je zanimalo tedaj njega. Ali je res ljubil opevanje brezpomembnih predmetov in dogodkov, rosicé, cvetic in izgubljene mladosti? Ali je